

ὅτι εἰς τὴν ἑκλαμπρον τελετὴν τοῦ Σικάγου, ἔνθα ὑπὸ τοὺς εὐγενεστάτους καὶ τιμιωτάτους τῶν οἰωνῶν, προσήλθον οἱ λαοὶ τῆς Γῆς, Ἑλλήν Θεὸς πρωτανεῦει ὡς ἰδέα, καὶ Ἑλλήν Θεὸς θέλγει καὶ κυριαρχεῖ ὡς ἐμφάνισις ἀπτῇ ἐτέρας θεᾶς, ἐλληνικῆς καὶ ταύτης, τῆς θεᾶς Τέχνης. Ὁ Ἑρμῆς. Διὰ τῆς συμβολικῆς ἐννοίας του κρατεῖ τῆς Ἐκθέσεως, καὶ διὰ τῆς ἀνεφίκτου καλλονῆς του ἐπιβάλλει καὶ δεσμεύει, ἐν μέσῳ τοιούτου μεγαλείου, τὴν ἀδιάπτωτον προσοχὴν τοῦ πολυεθνοῦς καὶ πολυγλώττου ἐκείνου κόσμου. Δὲν ἔχομεν ἐτι παρόν, ἔσχομεν ὁμως παρελθόν, καὶ τοσοῦτῳ ἔξοχον, ὥστε μετὰ πεποιθήσεως δυνάμεθα, ἐργαζόμενοι ἀνεκδότως, νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὸ μέλλον. Σύμπας ὁ κόσμος ἐκεῖνος, ὅστις θὰ παρελάσῃ ἐν τῷ περιβάλλῳ τῆς Ἐκθέσεως ἢν ἤγειρεν ὁ μεγαλεπήβολος νοῦς τῆς ἀκμαιοτέρας φυλῆς τῆς Οἰκουμένης, δύναται νὰ διέλθῃ ψυχρῶς πρὸ τῶν βιομηχανικῶν ἐκθεμάτων, καὶ τῶν ἄλλων παντοίων συνδυασμῶν καὶ ἐπινοημάτων τοῦ νεωτέρου πνεύματος. Οὐδεὶς, ἐνώπιον τῆς σεβασμίας ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος, τῆς αἰωνίως θαλλούσης, τῆς οὐδέποτε ἀναλίσκομένης ἢ γηρασκούσης, οὐδεὶς θὰ διατελέσῃ ἀπαθής. Ἰδοὺ ἡ νίκη τῆς Ἑλλάδος, τοῦ πνεύματος αὐτῆς, τῆς ἀδαπανήτου καὶ ἀνυπερβλήτου μεγαλοφυΐας τῆς. Τῆς Ἑλλάδος προσελαγχύουσας εἰσηγήσομεν εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εἰρηνικοὺς ἀγῶνας τῶν Ἑθνῶν οἱ Ἕλληνες. Δὲν ζητοῦμεν πρωτεία· ζητοῦμεν ἀπλῶς δικαιοσύνην διὰ τὰ ἔργα ἡμῶν τῆς σήμερον. Καὶ τὴν ἀποδεχόμεθα μετὰ πεποιθήσεως. Πλεονέκτερον καὶ ἡμῶν ἐτι, ἢ τῆς αὐστηρᾶς δικαιοσύνης ἀπονουμὴ θὰ τιμῇσιν τοὺς Ἀμερικανοὺς Ἑλλανοδίκας, τοὺς ἐν ἐπιγνώσει τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν ἀγῶνων, οὐ μὴν ἄλλα καὶ τῶν παντοίων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν δυσχερειῶν τῆς Πατρίδος μας μέλλοντας νὰ κρίνωσι τὴν νέαν Ἑλλάδα, πρὸς τὴν εὐέλπιδά ἀνάστασιν τῆς ὁποίας συνετέλεσαν καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς ἐνθουσιώδους καρδίας των, καὶ τῆς φωνῆς τῆς συμπαθείας ἥτις, εἰς χρόνους συμφορῶν, παρήγορος ἤρχετο εἰς τὰς καίσιμους πόλεις καὶ τὰς ἐρήμους ἀκτὰς μας, ἐγκαρδιοῦσα μαχητὰς θνήσκοντας ὑπὸ τὸ σύνθημα τῆς τιμιωτάτης καὶ εὐγενεστάτης τῶν ἰδεῶν.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Γ'.

Τὰ κηρία ἐτήκοντο, οἱ δὲ παῖκται ἔκυπτον ἐπὶ τῶν τραπέζων μετὰ τὴν εἰσελθὴν διψᾶν τοῦ ξένου χρηματος, εἰκονιζομένην ἐπὶ τῶν ἀπλήστων φυσιογνωμιῶν των. Καὶ ὅτε μὲν ὁ πάγκος ἐσάρονε τὰ καταθέματα, ὅτε δὲ διένεμε τὰ χρήματα εἰς τοὺς παίκτας, τοὺς μετ' ἀγωνίας βδελυρᾶς ἐλλοχῶντας τὰ ἐξερχόμενα παιγνιόχαρτα.

Κατ' ἀρχὰς μετ' ἀπαθείας, σχεδὸν μετ' αἰσθή-

ματος ἀηδίας ὁ Γεώργιος παρηκολούθει τὸ κέρδος ἢ τὴν ζημίαν. Ἀλλ' ὑπάρχουσι μανίαι, νόσοι τῆς ψυχῆς, αἰτίνες μεταδίδονται, ὡς τὰ μiasματικά νοσήματα· πάθη, ὧν τὸ δηλητηριώδες σπέρμα μετεωρίζεται ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ καὶ εἰσπνέεται μοιραίως. Τὸ περιβάλλον ἦτο πεφορτισμένον ἐν τῇ ῥυπαρᾷ ἐκείνῃ αἰθούσῃ. Ὁ ἀτυχὴς δὲ λοχαγὸς ἦτο ἕδαφος ἐπιτήδειον εἰς ἀπορρόφησιν τοῦ χαρτοπαικτικοῦ δηλητηρίου. Μηχανὴ λογιστικὴ, εἰθισμένος νὰ ἀποδίδῃ μεγίστην σημασίαν εἰς τὸ πλεόνασμα ἢ τὸ ἔλλειμμα ἐνός πενταλέπτου, κατὰ τὴν ἰσολόγησιν τῶν λογαριασμῶν του, βλέπων ἤδη τὴν ἐμμανῆ, τὴν ἀλόγιστον ἐκείνην μεταπήδησιν τοῦ χρήματος ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, ἤρξατο κατὰ μικρὸν ὑφιστάμενος τὸν ἴλιγγον τῶν χαρτοπαικτικῶν συγκινήσεων· κατελαμβάνετο ὑπὸ σκοτοδίνης, ὅταν, ἐν μιᾷ στιγμῇ ἄνευ λόγου, ἐκ μωρᾶς τῆς τύχης συμπτώσεως ἐσώρευε τραπέζογραμμάτια· ἐκινδύνευε συγκοπήν, ὅταν ἢ ἀρπαξέει χεῖρ τοῦ πάγκου τῷ ἐσάρονε τὸ κατάθεμά του, τὰ χρήματά του, διότι ἦσαν ἰδικά του τὰ χρήματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πρὸ στιγμῆς εἶχεν ἀφαιρέσει καὶ αὐτὸς παρ' ἄλλων.

Τὸ κέρδος καὶ ἡ ζημία ὑπημεῖνοντο κατὰ τὰς ἀσυνειδήτους τῆς τύχης τροπὰς, ἀρτυνίζοντα πάθη ἀγνωστα τέως ἐν τῇ ψυχῇ του. Ἡ ἀνάγκη τῶν ἐκτάκτων, τῶν ζωερῶν συγκινήσεων, ἥτις ἐνίοτε ὑπολανθάνει καὶ ὑπὸ τοὺς ἀπαθεστέρους φαινομένους ὁργανισμοὺς, ἐξερράγη καὶ παρ' αὐτῷ κυριαρχικῇ, ἀκράτητος.

Καὶ τὰ κηρία ἐτήκοντο καὶ ὑπὸ τὴν παλλομένην, τὴν ὠχρολευκὸν αὐτῶν λάμψιν ἢ πρασίνην τράπεζα ἐξηγρίου τὸ ὄψιγενές πάθος του, ὡς ἡ ἐρυθρὰ ὀθόνη τὸν ταῦρον· οἱ δὲ ῥῆγαι καὶ οἱ φάνται καὶ αἱ ντάμαι ἦσκον ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀνίκητον βασκανίαν, ἣν τὸ βλέμμα τοῦ κροταλίου ἐπὶ τοῦ φρίσσοντος πτηνοῦ.

Πολλάκις ἐξ αὐτομάτου ἀντιδράσεως, ἐξ αἰσθήτος ἀμύνης ὁρμεμυῖτου, ἀπεπειράθη νὰ ἐγερθῇ, νὰ τραπῇ εἰς φυγὴν, ἀλλὰ δύναμις μυστηριώδους, δυσπολέμητος τὸν συνεκράτει ἐκεῖ καθηλωμένον, ἀκίνητον.

Διατί ἐπὶ τέλους νὰ φύγῃ τόσον ἐνωρίς; κερδίζει ὀκτακοσίαις δραχμαῖς· διατί νὰ μὴ τὰς διπλασιάσῃ ἤδη ὅτε ὁ ἄνεμος τῆς τύχης πνέει οὐριος; Ἀλλ' ὁ πάγκος τῷ ἐσάρωσε τὰ πάντα. Καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Ἀργέντης ὅστις ἐκέρδιζε, τὸν ἐδάνεισε προθύμως.

Καὶ τὰ κηρία ἐτήκοντο· καὶ τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι ὑπημεῖνοντο.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ θόρυβος τῆς νυκτερινῆς ζωῆς εἶχεν ἐκπνεύσει τελείως εἰς τὰς ὁδοὺς· ἀπὸ πολλῶν ὥρῶν δὲν ἤκούοντο πλέον αἱ φωναὶ τῶν παιδίων ψαλλόντων τὸν Ἅγιον Βασίλειον, οὐδ' ἐκυλόντο πλέον ἀνὰ τὰς ὁδοὺς αἱ ἄμαξαι πυκναί.

Ἦτο μεσονύκτιον· ἤγγριζεν ἡ αὐγή· τὸ ἡγνέει· εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ὠρολόγιόν του, ἀλλ' ἐλησμένησε νὰ ἴδῃ τὴν ὥραν.

Ἐπλησίασε πρὸς τι παράθυρον καὶ τὸ ἤνοιξε διὰ νὰ δροσίῃ ὀλίγον τὴν φλεγμαίνουσαν κεφαλὴν του. Ἦδη εἰς ποικίλην κλίμακα τόνων ἤχοῦν τῶν ναῶν οἱ κώδωνες. Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἀπώτατος ἤχος κώδω-

νος, μόλις ἀκούμενος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νυκτός, γλυκὺς ἐν τῇ μονώσει του, μελαγχολικός, μὲ ἀτόνους ἐκπνέοντας παλμούς. Εἶναι ὁ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Διονυσίου. "ὦ! τὸν ἀναγνωρίζει τὸν κώδωνα τοῦ ναοῦ τῆς ἐνορίας του! Πρώτη φορά, διαλογίζεται, ἡ γυναικίᾳ του καὶ τὰ παιδιὰ του δὲν θὰ πᾶν στὴν ἐκκλησίᾳ αὐτὴν τὴν ἡμέρα. Περιμένουν τὸν πατέρα νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὸ χαρτοπαίγνιο! Καὶ ἐν τῇ συλλήψει τῆς σκέψεως ταύτης αἰσθημα λύπης, αἰσθημα αὐτοκαταδίκης, ἀηδίας τοῦ ἰδίου ἐγώ, συνέσχε τὴν ψυχὴν του. Ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τοῦ αἰσθηματός τούτου δραστηριώτερον ἀπεπειράθη τὴν φυγὴν. Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ φωνὴ τοῦ Ἀθριώτη τῷ ἐψιθύρισε. « Ἐκερδίσατε σέτε, δὲν μαζεύετε τὰ λεπτὰ σας; »

Καὶ τὸ χρῆμα ἐξηκολούθει σωρευόμενον καὶ φεῦγον ἐπαλλήλως.

"Ἦδη ἀπὸ τοῦ χθαμαλοῦ λοφίσκου, ὅστις ἀπλοῦται ὀπισθεν τῶν στρατώνων τοῦ πυροβολικοῦ, στεφόμενος ὑπὸ τριῶν καχεκτικῶν κυπαρίσσω ἐκρότουν τὰ πυροβόλα χαιρετίζοντα τὴν ἑω τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Καὶ ἡ μελωδία τοῦ ἑωθινοῦ, τοῦ αὐτοῦ ἑωθινοῦ, ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ ὁποίου ἀπὸ τῆς πρώτης ἡοῦς τοῦ βίου του, παῖς ἔτι στρατιώτης τοῦ συντάγματος, ἀφυπνίζετο φαιδρός, ἐφθασε μέχρις αὐτοῦ ἄτνος, συγκεχυμένη.

Ἠγέρθη τότε τεταραγμένος συνέλεξε τὰ κέρδη του διὰ σπασιμωδικῆς χειρὸς καὶ κατῆλθε τρέχων, ἀλλόφρων, κατειλημμένος ὑπὸ τρόμου τῆς κακοποιου Δυνάμεως, ἥτις τὸν εἶχε κρατήσῃ ἐκεῖ καθηλωμένον.

Ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδόν. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τοῦ ἑωθινοῦ οἱ τόνοι ἐγίνοντο μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀρτιώτεροι, ἀρρενωποί μετ' ὀλίγον δὲ διεσταυρώθη πρὸς τὴν μουσικὴν τῆς φρουρᾶς, ἥτις παρήλασε πρὸ αὐτοῦ παιανίζουσα τὸ χαρμόσυνον ἐγερτήριο. Ἐκυπτε φεύγων ἐνόμισεν, ὅτι οἱ τόνοι ἐκείνοι τοῦ ἑωθινοῦ, εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἠεπίθησεν, ἔσκωπτον τὸν στρατιώτην, ὅστις ὑπὸ τοὺς ἤχους αὐτοῦ ἐξηντημένος, καρηβαρῶν, παραπαίων, μετέβαινε πρὸς ὕπνον, ὡς ἂν ἤκουε τὴν μουσικὴν σημαίνουσαν ἀποχώρησιν.

Κύπτων ἔταμε διὰ τῆς ὁδοῦ Προαστείου τὴν λεωφόρον Πανεπιστημίου καὶ τὴν ὁδὸν Ἀκαδημίας, εἰσελθὼν εἰς τὴν ὁδὸν Σόλωνος, ἣν διέσχισε κατὰ μῆκος μεταβαίνων εἰς τὸν οἶκον του.

"Ἦδη ἀνέτελλεν ἡ ἡμέρα· ἡμέρα ὁμιχλώδης, ὑγρὰ, ῥυπαρά, ἐξ ἐκείνων, αἵτινες πληροῦσι τὴν ψυχὴν ἀνίας καὶ ἀηδίας· ἀγλὺς πυκνὴ ἐκάλυπτε τὴν γῆν, ἐφ' ἧς μόλις ἐπέπλεον ὁ Λυκαβητός καὶ τοῦ Παρθενῶνος αἱ κορυφαί· ἀγλὺς ὑπόπυρρος, παχεῖα, καθ' ἧς μετ' ἀγωνίας ἐπάλασε τὸ ἄτνον φῶς τοῦ ἡλίου, τοῦ ὁποίου ὁ δίσκος, λευκός, ἀλαμπής, ἀνῆρχετο βραδέως ἀπὸ τῆς κορυφογραμμῆς τοῦ Ὑμητοῦ. Χωρὶς οὐδόλως νὰ βρέξῃ, ἡ ὁδὸς ἦτο πεπληρωμένη βορβορώδους πηλοῦ, ἐνῶ αἱ πλάκες τῶν πεζοδρομίων ἀνέδιδον γλοιώδη ὑγρασίαν. Ἀπὸ τῶν ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ παντοπωλείων, μαγειρείων καὶ ἄλλων παντοειδῶν καταστημάτων ῥυπαροὶ καὶ νυσταλέοι ὑπηρέται διήνοιγον τὰς θύρας,

ἀφ' ὧν ἐξεχύνετο εἰς τὴν ὁδὸν ἐμετικὴ δυσσομία σαπρίας ἀπὸ τῶν ἐν κλειστῷ ἐδωδίων τῶν ἐγκατεσπαρμένων λειψάνων τῶν νυκτερινῶν εὐωχιῶν. Καὶ οἱ παῖδες τῶν κρεωπωλείων ἐπλυνον τὸ πλακόστρωτον ἔδαφος, ἀπολύνοντες εἰς τὴν ὁδὸν ἐρυθροκιτρίνους ῥύακας ἐκ τοῦ αἵματος καὶ τῶν ἀπορριμμάτων τῶν σφαγίων, οἵτινες ἔβαινον ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ, παραλλήλως τῶν πεζοδρομίων, πηκτοί, νωχελεῖς, ἀνακόπτοντες τὴν περαιτέρω πορείαν τῶν ἐκ τῶν ἐπιπροσθούτων κατ' ἀποστάσεις σωρῶν ἀκαθαρσιῶν καὶ σχηματίζοντες λίμνας, ὧν τὰς ὄχθας ἔστεφεν ὁ βορβορώδης πηλὸς τῆς ὁδοῦ. Οἱ πλανόδιοι κύνες, πειναλέοι, ἀνεσκάλευον τοὺς πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν σωρούς τῶν ἀπορριμμάτων, ἢ ἀνατρέποντες τοὺς πλήρεις τοιούτων σσηπότας κοφίνους, ἢ τὰ ἐν ἀποσυνθέσει ἐκ λευκοσιδήρου δοχεῖα ἀναμένοντα ἐκεῖ τὴν διέλευσιν τοῦ ὁδοκαθαριστοῦ, ἡμφισβήτουν πρὸς ἀλλήλους δι' ἀγρίων ὕλακων τὴν βδελυρὰν λείαν, ἐνῶ ὕπερθεν ἐπλατάγιζον αἱ μελαναὶ πτέρυγες πληθὺς κοράκων, ἐκκινούντων ἀπὸ τοῦ Λυκαβητοῦ καὶ τῶν πέριξ λόφων πρὸς τοὺς ἔξωθεν τῆς πόλεως ἀγρούς, εἰς νομὴν θνησιμαίων.

Ὁ δὲ λοχαγὸς ἔβαινε ταχέως, ὑπιστάμενος τὴν ἀηδὴ μελαγχολίαν τοῦ περιβάλλοντος, ἐντεινύσαν τὴν ἐσωτέραν τῆς ψυχῆς του ἀνίαν. Καὶ ποῦ μὲν συνήντα βραδύναντα μέθυσον, ἀπόβρασμα τῶν οἶνων πωλείων, ὃν κατέλαβε τῆς ἡμέρας τὸ φῶς ἐπερείδομενον τοίχῳ ἐν καρώσει ἡλιθιότητος, ποῦ δὲ διεσταυρωτὸ πρὸς ἐτέρους χαρτοπαίκτας ἀποχωροῦντας ὑπὸ τὸ πρῶτον τῆς ἡμέρας φῶς, ἐξ ὧν τῶν βαθμίδων τῆς κοινωνικῆς κλίμακος, οὓς ἐν τῇ αὐτοκαταδίκῃ του ἀνεγνώριζε πάντας ὁμοτίμους, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς ἐρυθρούς, μορφὰς πελιδνάς, εἰδεχθεῖς ἐκ τοῦ πείσματος τῶν ἀπωλείων, καὶ τῆς ἀυπνίας, βήχοντας βραγχωδῶς, ἀποχρεμπτομένους, μονολογούντας μονολόγους ἄρων καὶ βλασφημίας.

Προσῆγγιζεν ἤδη τὸν οἶκόν του φεύγων τὰς ἀηδεῖς ταύτας ἐντυπώσεις, αἵτινες περιέσφιγγον τὴν ψυχὴν του, ὅτε ἡ μελωδία τοῦ ἑωθινοῦ ἐπληξέ καὶ πάλιν τὴν ἀκοήν του· ἀλλ' ἤδη οἱ τόνοι αὐτοῦ ἀπὸ μακροτάτης ἀποστάσεως ἐφθانون ἐσθεσμένοι, ὡς ψιθυρὸς γλυκεροῦ παραπόνου, ἐξερχομένου ἀπὸ τοῦ στήθους ἀγαπώσης ψυχῆς.

Ἡ σύζυγός του καὶ τὰ τέκνα του εἶχον ἤδη ἀφυπνισθῇ, ἀναμένοντες αὐτὸν δειλοὶ καὶ περιλυποὶ. Τὸν περιέβαλον διὰ τῆς ἀγκάλης των καὶ τῶν εὐχῶν των, αὐτὸς δὲ, κύπτων σιωπηλός, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἔρριψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ ἄτιμα κέρδη καὶ ἔπεσε βαρὺς ἐπὶ τῆς κλίνης του.

Ἀλλ' ὁ κόρος οὗτος, αὐτὴ ἡ ἐκχειλίζουσα ἀηδία, ἥτις συνέχεν αὐτὸν ἦτο ἄραγε ἀμετάκλητος; Τοῦ ταπεινοῦ πάθους οἱ νυγμοὶ δὲν ἤθελον κεντήσῃ πλέον τὴν τιμίαν ψυχὴν του; Οἱμοὶ! τῶν παθῶν τοῦ ἀνθρώπου ἡ διάρκεια, ὡς καὶ ἡ τοῦ βίου του αὐτοῦ δὲν ἐξαρτῶνται, ὅχι, ἀπὸ τῆς βουλήσεώς του.

Δ.

Ἐπάλασεν, ἐπὶ πολὺ ἐπάλασεν ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος κατὰ τοῦ τέως ἀγνώστου εἰς αὐτὸν πά-

θους, ὅπερ εἶχε συναρπάσει ἐξ ἀπίνης τὴν ἡρεμον ψυχὴν του. Δὲν εἶχε κἄν τὴν ἐκ τῆς ἱκανοποιήσεως αὐτοῦ χαράν· ἔσπενεν ὑπὸ τὴν τυραννίαν του, ἔρριπεν ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν του, ὡς ὁ δοῦλος ὑπὸ τὴν μαστίγα, ἡ ὁποία ἀποσπᾷ ἀπ' αὐτοῦ τὰς σάρκας καὶ τὸ αἷμά του. Διέβλεπε τὸν ὀλεθρον τοῦ οἴκου του, ἐπελαύνοντα ἀπὸ ρυτῆρος καὶ ἀντέδρα.

Ἀντέδρα δι' ὅλης τῆς ἐναπολειφθείσης αὐτῷ ἡθικῆς ἰσχύος. Ἐρρίπτετο εἰς τὰς ὑπηρεσιακὰς ἀσχολίας μετὰ μεζονος μανίας. Συνεκέντρου πᾶσαν ἐργασίαν, ἐδημιούργει τοιαύτην. Μέχρι βαθείας νυκτὸς ἀντέγραφεν, ἰσολόγιζεν, ἐλπίζων καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ σωματικοῦ καμιάτου. Τὴν ἐσπέραν ἐδημιούργει προσκόμματα εἰς τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ χρόνου· ἡ ἐκάλει εἰς τὸν οἶκον φιλικὴν οἰκογένειαν, ἡ ἐξήρχετο μετὰ τῶν οἰκείων. Ἀλλὰ δὲν εἶχε τὸ σθένος νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ οὕτω.

Διότι, κατὰ μικρόν, καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος, ὃν κατέβαλλε πρὸς θεραπείαν του, ἀπέβη πρὸς αὐτὸν ἐξ ἴσου ἀνιάρως καὶ βαρύς, ὅσον καὶ ἡ ἐκ τοῦ ψυχικοῦ πάθους του τυραννία. Ἀηθίασε τὰ φάρμακα ὅσον καὶ τὴν νόσον καὶ ἡσθάνθη ποιάν τινα ἀνακούφισιν, ὅταν ἔκυψεν ἄνευ ἀντιδράσεως, ὅταν ὑπετάγη ἄνευ ὀρων εἰς τὸ κράτος τῆς Εἰμαρμένης.

Τότε, ὅταν ἔπαυσε πλέον ἐλπίζων εἰς τὴν ἱασίν του, ἀνεμέτρησε πόσον ἦτο δυστυχής. Ἀλλ' ὑπάρχει ποιά τις εὐτυχία ἐν τῇ ἀκριβεῖ συνειδήσει τοῦ βαθμοῦ τῆς δυστυχίας μας.

Ἐκτοτε ἀναγκαιῶς, ἐξ αὐτομάτου, ὅταν ἤρχετο ἡ μοιραία ὥρα, ἡ τράπεζα περὶ τὴν ὁποίαν ἐδειπνεῖ τὸ ἐσπέρας ἡ μικρὰ οἰκογένεια, τὸν ἀπεδίωκεν ἐφ' ὅσον τὸν εἴλκυεν ἡ πρασίνη τράπεζα τῆς χαρτοπαικτικῆς αἰθούσης. Ἐνῶ ἔτι ἔτρωγον τὰ μικρά, ἡγείρετο ἀποτόμως, ὑπέικων εἰς τὸν ἀφανῆ τῆς ψυχῆς του τύραννον, ὡς εἰς πρόσταγμα στρατιωτικόν, ἐπόρου το ἕξιφος, ἔρριπεν ἐπὶ τῶν νώτων τὸν μανδύαν, ἔθεπεν ἐν τῷ κόλπῳ τὴν κλειδα τῆς ἐξωθύρας καὶ ἐξήρχετο σπεύδων, συνοδευόμενος ἀπὸ τὰ βλέμματα τὰ δειλὰ, τὰ ἀνωφελοῦς ἱεσίας ἐμπλεα, τῆς γυναικὸς του καὶ τῶν μικρῶν κορασίων, τὰ ὁποία τὸν προέπεμπον ψελλίζοντα τὴν εὐχὴν, καλὴ νύκτα πατέρα.

Θλιβεραί, ἀτέρμονες διέρρεον αἱ νύκτιαι ὥραι ἐν τῷ οἴκῳ του. Ἡ Εἰρήνη ἐνώπιον τῶν τέκνων τῆς ἔκρυπτε τὰ δάκρυα, τὰ ὁποία δειλὰ ἐκυλίνοντο ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς. Προεγύμναζεν αὐτὰ εἰς τὰ μαθήματα τῆς ἐπιούσης καὶ ἡ μελωδικὴ φωνὴ των ἐνάρκονε τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς τῆς. Ἀλλὰ μετὰ μικρόν ἡ Μαρία καὶ ἡ Ἑλένη ὑπνωττον ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς. Ἐφερε τότε αὐτὰ εἰς τὰς μικρὰς τῶν κλινὰς, ἀμέριμνα, κοιμώμενα μετὰ τῆς ἀταράχτου γαλήνης, ἣν προσδίδει, φαίνεται, εἰς τὰ μικρά τῆς ἀγρυπνούσης μητρὸς ἡ στοργή. Μόνη τότε ἀνεστρέφετο μετὰ τῶν διαλογισμῶν τῆς τῶν πικρῶν, ὑπελόγιζε τὴν πρόοδον τῆς συμφορᾶς, τὴν προοῖουσιν κατερείπωσιν τοῦ οἴκου τῆς. Ἐβλεπεν ἥδη ἐναργῶς διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς τὸ Φάσμα τῆς Πείνης, ἐγείρον τὴν χεῖρά του τὴν λειπόσαρκον, ὅπως κρούσῃ τὴν θύραν των.

Λὲς πῶς ἦταν χθὲς ἀκόμα, διελογίζετο, ὅπου

ἦσαν τόσον εὐτυχημένοι! Τίποτε δὲν τοὺς ἔλειπε ἀπὸ τὸ μισθὸ τοῦ Γεώργη τῆς, ἀπὸ τῆ μικρῆ τῆς προῖκα ἔβαναν μάλιστα κατὰ μέρος. Μὲ τὴν οἰκονομία, ἂν θέλῃς καὶ μὲ τὴ στέρησι, ἄρχισαν νὰ γίνωνται τῶν κοριτσιῶν ἡ προικοῦλας· καμμιά λύπη δὲν εἶχε μὴ στὸ σπῆτι τοὺς ποτέ· γέλοιο καὶ χαρὰ ἦταν ἡ ζωὴ τους. Πάνε ὁμῶς αὐτὰ τώρα. Τώρα ὅλα τὰ ἐσκούπισε τὸ παιγνίδι, ὅλα. Καὶ τὰ στολίδια τῆς, πολὺ δὰ ποὺ τὴν ἔμελε γιὰ δαῦτα, μόνο ποὺ θὰ στόλιζε μ' αὐτὰ ἀργότερα τὰ κοριτσάκια τῆς, πάνε κι' αὐτὰ. Κ' ἐκεῖναις ἡ τέσσερες λαχειοφόρες, ποὺ εἶχε μὲ τὸνομα τοῦ καθενὸς χωριστὰ γιὰ τὴν τύχη, πέταξαν κι' αὐταῖς. Πάει καὶ τὸ σπιτάκι τοὺς τὸ φτωχικό, προχθὲς τὸ βγάλαν στὸ σφυρί. Σὲ λίγο πρέπει νὰ τ' ἀδῇάσουν· καὶ τί εὐτυχημένοι ποὺ ἐξῆσαν ἐδῶ μέσα αὐτοὶ καὶ τὰ παιδιὰ τοὺς στὸ ταπεινὸ σπιτόπουλο ποὺ ἔχτισε, ὁ Θεὸς ξέρει μὲ τί στερήσεις, ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας τῆς, ὁ φτωχὸς ἀπόστρατος γιὰ τὴ μονάκριβη τὴν κόρη του. Ὅλα τώρα φτερούγισαν. Καὶ νὰ τὸν ἐβλεπε τοῦλάχιστον εὐτυχημένο τὸ Γεώργη τῆς, ὑπομονή. Ἀλλ' αὐτὸν τὸν τρώει περισσότερο τὸ σαράκι· ὅλο καὶ σβύνει. Ἐνῶ ποτὲ αὐτὴ δὲν τοῦ μίλησε πικρά, τὴν βλέπει καὶ σκύβει τὰ μάτια ἀπὸ ἐντροπή. Τη-ράει στὰ μάτια τὰ παιδιὰ του καὶ βουρκώνουν τὰ δικὰ του.

Καὶ ἐν ἀναστροφῇ τῶν θλιβερῶν τούτων σκέψεων διήρχοντο αἱ πικραὶ ὥραι. Ἐν τῇ ἡσυχῳ συνοικίᾳ ἐθνησκον ἤδη τὰ φῶτα τῶν οἰκιῶν. Μόνον τὸ φῶς τὸ φωτίζον τὰ ἰδικὰ τῆς παράθυρα, ὁ σύντροφος τῆς μονώσεώς τῆς, ἔλαμπεν ἀσθενές, ὡς λυχνία φωτιζουσα νεκρόν. Ἡ σιγὴ τοῦ μηδενισμοῦ ἡπλοῦτο ἤδη ἐπὶ τῆς ὑπνωττούσης πόλεως, καὶ τὴν σιγὴν ταύτην μόνον διέκοπτε τὸ μελαγχολικὸν τικ-τάκ τοῦ ὥρολογίου, τοῦ ὁποίου οἱ δεικται, ψυχρῶς, ἀνοικτιρμόνως, ἐσημεῖουν τὴν βραδεῖαν πορείαν τῶν ἀλλαγινῶν ὥρων. Ἀς περιμείνῃ ἀκόμη, ἐσκέπτετο, ἄς μὴ πέσῃ ἀπὸ τώρα· ἔπειτα μήπως τῆς πάει ὕπνος; Μὰ τουρτουρίζει ἀπὸ τὴ νυχτερινὴ παγωνιά· ἂν δὲ βαριέται. Σὲ λίγο θὰ ἔλθῃ ὁ ἄνδρας τῆς, χωρὶς ἄλλο· εἶναι δύο ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα. Ἐπειτα τὴν ἄφησε τόσο λυπημένη, ἄρρωστη. Ὅπου εἶναι θὰ φανῇ. Θὰ τὸν περιμείνῃ καὶ θὰ τὸν παρακαλέσῃ θερμὰ μὲ τὰ δάκρυα τοῦ πόνου στὰ μάτια. Θὰ τοῦ πῇ νὰ λυπηθῇ τὴ Μαρίκα του, τὴν Ἑλενοῦλα του· νὰ μὴ πιάσῃ πλεῖα στὸ χέρι τὰ καταραμένα τὰ χαρτιά.

Ἀλλὰ δὲν ἐπανήρχετο. Πολλάκις ἔτρεχε πρὸς τὸ παράθυρον, νομίζουσα, ὅτι ἀκούει τοῦ ξίφους τοῦ τὴν κλαγγὴν ἐν τῇ πενθίμῳ σιγῇ τῆς νυκτός· τίποτε. Ἦτο θυρὶς τεθραυσμένου φανοῦ, ἥτις ἤωρετο ἐξηθρωμένη καὶ ἦν ἐπληττε μακινόμενος ὁ βορρᾶς· ἦτο ἡ βροχή, ἥτις ἐδере λυσσώδως τὴν ἐκ λευκοσιδήρου ὑδρορρόην. Καὶ ὁ κάματος τοῦ σώματος προσετίθετο εἰς τὸν ψυχικὸν κάματον τῆς ἀτυχοῦς γυναικός. Ἐσύρετο τότε πρὸς τὴν κλίνην, μεταξὺ τῶν τέκνων τῆς καὶ οἱ λυγμοὶ τῆς συνώδευον τὸν ἥρεμον, τὸν ἀτάρακτον αὐτῶν ὕπνον.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]